

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 138.

Anden Session.

42de Møde.

Onsdagen den 4de December.

(Fortsat).

Schack (fortsat): Men, siger den ærede Taler, om noget Saadant nu skulde skee, hvad skal saa Herskabet gjøre, naar man vedtager denne Bestemmelse? — Ja, hvad skal Herskabet gjøre efter de nugældende Bestemmelser? Det kan jo heller ikke nu tvinge Lyendet til at blive, naar dette endelig ikke vil. Det er iøvrigt mærkeligt, hvor aldeles de Raisonnements, man hører om denne Sag, ligne dem, man overhovedet hører, hvergang man vil udføre en fri Foranstaltning, og hvor meget de specielt ligne alt Det, som i sin Tid høretes i Roeskilde Stænder, da man ønskede Hovretet, eller blot Retten til at slaae de hoverigjørende Huusmand, havet. Ogsaa dengang hed det, at, naar man ikke længere havde denne Ret til at prygle, saa bleve Huusmændene let stude og opsættige, ja, det vilde blive til deres egen Skade; thi Retten misbrugtes saa godt som aldrig, og Forholdet havde dog derved en saa særdeles smuk og patriarkalsk Charakter. Jeg betvivler, at Forholdet dengang var saa smukt, og endnu mere, at Prygleretten var Skyld deri; og jeg har ingenlunde hørt, at der er indtraadt skadelige Følger deraf, at hiin Ret blev ændret. Man sagde fremdeles, netop hvad man nu siger: at den omhandlede Ret dog kunde gjøre godt i et enkelt Tilfælde, og at man derfor ei skulde hæve den. Men det er dog besynderligt, at man vil vedligeholde almindelige, Friheden indskrænkende, Bestemmelser, fordi der dog kunde være enkelte Tilfælde, hvori de maaskee kunde gjøre godt.

Det vil gjælde fast om enhver Bestemmelse, man kan udtænke, at der vel vil kunne findes

et eller andet specielt Tilfælde, hvor det kunde være godt at have en saadan Bestemmelse; men, naar den i sin Almindelighed er urigtig, og det desuden i de allerfleste individuelle Tilfælde vilde være urigtigt at udøve den, saa er det ogsaa urigtigt at have den. — Jeg anseer det iøvrigt for overflødigt for Tiden videre at gaae ind paa Sagen; og jeg skal kun bemærke, at, naar min ærede Ven fra Svendborg har indskrænket sig til i Almindelighed at modsig mine Uttringer om Armeeforholdene, saa er det en temmelig nem Maade at komme fra Sagen paa. Det, jeg egentlig har fremhævet, er, at, uagtet man i de senere Aar har formildet Straffemyndigheden, saa har man dog heraf ikke sporet skadelige Følger for Disciplinen (Sagd: Jo!). Ja, det er jo vel muligt, at Disciplinen i det Corps, den ærede Rigsdagsmand havde den Ære at commandere, var mindre god (Latter); men jeg har dog hørt af et temmeligt stort Antal Officerer, og har ogsaa selv gjort den Erfaring, at Disciplinen i det Hele taget er overordentlig god (Sagd: Nei!), og at navnlig de omhandlede Formildelser ikke have havt skadelige Følger. — En anden Uttring af den ærede Rigsdagsmand, nemlig at man skulde vise Humanitet til begge Sider, ikke alene mod Lyendet, men ogsaa mod Huusbonden, tiltræder jeg ganske; men jeg indseer virkelig ikke, hvorledes denne Bemærkning har nogen Anvendelse her; det er ikke mig vitterligt, at vi vilde have nogen mod Huusbonden inhuman Bestemmelse, og navnlig have vi ingenlunde foreslaaet, at Lyendet skulde have Ret til at banke Huusbonden. Jeg kan derfor ikke finde det Slags Bemærkninger foranledigede, hvor villig jeg end indrømmer deres Rigtighed.

Formanden: Afslutning af Forhandlingerne er begjært af Tiespersen, Frølund, Kov-